

گلایه از سازمان جهاد کشاورزی استان در خصوص ممنوعیت کشت برنج

چه بکاریم؟

بحران آب جدی است، اما این که این بحران چگونه باید مدیریت شود خود نیز امری جدی است که علی الظاهر آن هایی که باید آن را جدی می گرفتند تا امروز چندان جدی نگرفتند. مردم مانه و سملقان از سازمان جهاد کشاورزی گلایه دارند، آن ها گلایه ندارند که چرا دستور منع کشت برنج به آن ها ابلاغ شده بلکه از این گلایه دارند که این دستور بدون راهنما و معرفی کشت جایگزین اعلام شده است. کشاورزان از سازمان جهاد انتظار دارند که کارشناسان شان را به یاری آن ها بفرستند و در این بحران نسخه تدبیر و کشت جایگزین را معرفی نمایند. مدیریت مصرف آب در بخش کشاورزی امری ضروری است اما بیش از این که سیاست های تنبیهی در این بخش کارآمد باشد سیاست های تشویقی اثربخش است، زمانی ممنوعیت یک کار اثر بخش است که راهکارهای درمان به شکل اصولی و کارشناسی ارائه شود. ممنوعیت کشت برنج بدون راهکار کارشناسی شالیکاران استان را نگران کرده است و در حالی از خدمات کشاورزی به دلیل کشت برنج محروم هستند که معیشت آن ها به این کشت وابسته است، هر چند برخی از شالیکاران به تنهایی برای مدیریت مصرف آب اقدام

کرده‌اند و به جای برنج محصول دیگری را کشت کرده اند اما نبود نگاه کارشناسی و آموزش های بخش ترویج سازمان جهاد موجب متضرر شدن آن ها شده است از این رو این دسته از شالیکاران امسال بدون توجه به ممنوعیت کشت اقدام به کاشت برنج کرده اند. سخن ها در این باره متفاوت است اما بیشتر کشاورزان معتقدند که نبود فرهنگ اجرای الگوی کشت ارتباط تنگاتنگی با آموزش هایی دارد که به آن ها ارائه نشده است. به ادعای کارشناسان فقط یک گام به بیابانی تر شدن و خشکی مرگ آفرین در سراسر ایران باقی مانده و فرصت برای عبور از این بحران فراگیر، بسیار کوتاه است. با وجود این هنوز بخش عمده ای از آب استحصالی کشور در بخش کشاورزی به هدر می رود. این اتفاق و هدر رفت ۷۰ درصدی منابع آبی در این بخش در نبود تدبیر و مدیریت های درست اتفاق می افتد، به ظاهر همه نگرانند اما در عمل اتفاق خاصی نمی افتد زیرا کار کارشناسی و حرقه ای در این بخش آن طور که باید انجام نمی شود، نمونه بارز آن ممنوعیت کشت برنج بدون نسخه جایگزین است که مشکلاتی را هم برای کشاورزان و هم منابع آبی استان به همراه داشته است.

بی‌بی مواجه کرده، نبود آب و خشکسالی نیست بلکه در درجه اول نبود مدیریت درست برای استفاده صحیح از منابع آبی کشور است زیرا این بحران اکنون در مناطقی مانند شمال کشور با متوسط بارندگی ۱۲۰۰ میلی متر و سیستان و بلوچستان با ۵۰ میلی متر بارش وجود دارد. با اطلاعات مذکور باید پرسید چرا با وجود این که گفته می شود ۵۰ تا ۶۰ درصد کشاورزان در خصوص اجرای الگوی کشت و مزیت های آن

پیدا نکرده اند، می افزاید: کشت دوم برای این اراضی مشخص نشده و کشاورزان اطلاعاتی از چگونگی اجرای کشت ندارند و فقط اخباری مبنی بر ممنوعیت کشت برنج در استان شنیده می شود در حالی که همچنان آب منطقه ای برای حقایق برنج از کشاورزان بول دریافت می کند.

وی با بیان این که اگر کشت ممنوع است نباید به برنج کاران آب فروخته شود، ادامه می دهد: سال گذشته تصمیم به کاشت لوبیا گرفتم اما توجه اقتصادی نداشت و یک میلیون و ۴۰۰ هزار تومان متضرر شدم. این برنج کار با بیان این که معیشت کشاورزان این مناطق برپایه کشت برنج است، اضافه می کند: کشت برنج از حالت سنتی خارج شده و اکنون مکانیزه است و مصرف آب بسیار کاهش یافته و همانند کشت پنبه است و هر ۱۰ روز یک بار اراضی آبیاری می شود. یکی دیگر از کشاورزان منطقه مانه و سملقان با بیان این که هنوز فرهنگ اجرای الگوی کشت در منطقه وجود ندارد، اضافه می کند: بسیاری از کشاورزان منطقه کمبود آب را باور نکرده اند و وجود اندکی آب پشت سد شیرین دره را مدرکی برای عدم کمبود آب می دانند.

وی با بیان این که بخش دیگری از عدم اجرای الگوی کشت در منطقه به خرده مالکی و تامین معیشت کشاورزان با برنج کاری باز می گردد، ادامه می دهد: مشکلات اقتصادی از عواملی است که مانع اجرای الگوی کشت در این مناطق می شود.

وی با بیان این که با وجود مشکلات اقتصادی ۱۰۰ هکتار از اراضی کشاورزی ام را زیر کشت نبرده ام، اعلام می کند: بخش عمده ای از زمین های کشاورزی ام پایدار مانده است اما به دلیل کم آبی اقدام به کشت کرده ام.

وی ادامه می دهد: البته نباید فراموش کرد که هنوز برنامه ای برای کشت جایگزین به شالیکاران ابلاغ نشده و ممنوعیت کشت بدون ارائه الگوی جایگزین انجام شده است.

یک کارشناس کشاورزی با بیان این که بیش از ۸۰ درصد عدم اجرای الگوی کشت در استان به دلیل شرایط بد اقتصادی است، می افزاید: برخی از محصولات پر آب طلب دارای ارزش افزوده بالایی هستند از این رو کشاورزان تمایلی برای ترک این کشت ها ندارند. وی ادامه می دهد: با این که با اجرای این طرح، کشت چند نوع محصول در اراضی زراعی ممکن می شود اما کشاورزان همچنان به کشت تک محصولی گرایش دارند.

وی با بیان این که عدم اجرای الگوی کشت یکی از مشکلات بخش کشاورزی است، ادامه می دهد: کشاورزان باید بدانند چه محصولی را به چه میزان تولید کنند تا در بازار به فروش برسد و الگوی کشت ارائه شده به اندازه نیاز و توان صادراتی محصولات کشاورزی طراحی می شود. این کارشناس اضافه می کند: با توجه به کاهش آب باید در بخش های شرب، صنعت و کشاورزی آب کمتر استفاده تا تعادل برقرار شود با این حال برنج همه ساله در ۲ هزار هکتار از اراضی مانه و سملقان

و بخشی از اراضی شهرستان بجنورد، کاشته می شود. یک منبع آگاه با بیان این که الگوی کشت در استان اجرایی نمی شود، می افزاید: با این وجود اقداماتی برای اجرای الگوی کشت و کاهش کشت محصولات پر آب طلب در استان انجام می شود.

وی ادامه می دهد: به طرح های جدید کشاورزی که آب زیادی مصرف می کنند سهمیه آب اختصاص پیدا نمی کند و حتی به برخی طرح های دامداری های صنعتی نیز سهمیه تعلق نمی گیرد. وی اظهار می کند: اختصاص سهمیه آب به کشت برنج به این دلیل است که کشت های مورد نظر از گذشته سهمیه آب و حقایق داشته اند.

وی با بیان این که اجرای الگوی کشت نیازمند فرهنگ سازی و آشنایی کشاورزان با محصولات اقتصادی است، اضافه می کند: ۸۸ درصد آب مصرفی استان در بخش کشاورزی مصرف می شود در حالی که راندمان این بخش در استان تنها ۳۰ تا ۳۵ درصد است و این به معنای هدر رفت ۶۵ تا ۷۰ درصدی آب در بخش کشاورزی است. در همین باره، مدیر آب و خاک جهاد کشاورزی خراسان شمالی با بیان این که منابع آبی به دو بخش سطحی

و تولید آشنا هستند همچنان برای کاشت محصولاتی مانند برنج و صیفی جات اصرار می کنند و سیاست های مسئولان در این بخش همچنان با کم توجهی و شاید شکست مواجه شده است؟ به گفته کشاورزان یکی از دلایل شکست سیاست های مسئولان در این بخش حضور نداشتن آن ها در تصمیم گیری هاست و همین امر موجب می شود بهره برداران بخش کشاورزی به مشکلات موجود و اهمیت تصمیمات، واقف نباشند. هنگامی که کشت برنج ممنوع می شود باید از سوی متولیان امر جایگزینی معرفی شود که کشاورز بداند می تواند با تغییر الگوی کاشت ضرر و زیان خود را جبران و به سود مناسب دست پیدا کند اما این اتفاق نمی افتد و نیتفاده است و روستایی ماطبق عادت گذشته به کشت های معمول و برنج روی آورد و به راحتی می توانیم ببینیم که اراضی که در آن ها برنج کاشته می شد اکنون دوباره زیر کشت برنج رفته اند. این کم کاری ها، بالاتکلفی ها و پاس کاری ها کشاورزی ما را با بحران مواجه کرده و اکنون به صورت بحران آب نمود یافته است اما هنوز هم انگار متوجه نمی شویم که اگر آب نداریم، کشاورزی ما با بحران مواجه است و مهمترین علت، نبود ساز و کار مناسب و تصمیم های درست و بی توجهی های انباشته شده روی هم در دو دهه گذشته است.

فرروزان بهروز
f.behroz@khorasannews.com

زنگ خطر بحران آب در کشور از دو دهه قبل به صدا در آمد و اگر چه دیر هنگام بود اما اگر در همان زمان به طور جدی به آن پرداخته می شد با مشکلاتی که اکنون با آن مواجه ایم روبه رو نمی شدیم. ۲۰ سال قبل اگر به مردم خراسان شمالی می گفتیم چشم انداز کشاورزی سنتی و استفاده نکردن از روش های نوین کشاورزی ممکن است این خطه سر سبز را به سمنی پیش ببرد که کشت محصولات پر آب طلب مانند برنج در آن ممنوع شود شاید باور نمی کردند اما اکنون به جایی رسیده ایم که این اتفاق افتاده و بحران آب حتی برق مصرفی کشور را تحت تاثیر قرار داده است. اقتصاد خراسان شمالی مبتنی بر کشاورزی است و بیش از ۸۸ درصد از آب استان در بخش کشاورزی مصرف می شود که البته به گفته متولیان امر ۷۰ درصد از این رقم به هدر می رود و این موضوع نشأت گرفته از نبود اهرم قانونی و ساز و کار مناسب برای هدایت کشاورزان به سمت اصلاح الگوی کشت است و در واقع بی توجهی به الگوی صحیح کشت، بحران آب را به وجود آورده است اما چرا کشاورزان ما که با ریسک بالای کاشت

اسدی

آمارها نشان می دهد: کمی بیش از یک درصد منابع آبی در صنعت، حدود ۷ درصد در مناطق مسکونی و ۹۲ درصد در کشاورزی مصرف می شود و حدود ۷۰ درصد آن به هدر می رود و این به دلیل عواملی همچون آبیاری سنتی و الگوی کشت نامناسب و ناهمگون یا شرایط منطقه است.

کارشناسان معتقدند: آن چه امروز کشور را با بحران

لیست منتخب شعب فروش روزنامه خراسان

نام سوپر	نشانی	نام سوپر	نشانی
دانیال	خ فرهنگ نبش فرهنگ ۱۲	مفخم	۳۲ متری شهدا بین سجاده و استادبوم
برنس	خ جمهوری کوچه یادگار جنب تالار سپید	رضا	خ چمران - چهارراه خوشی
هایپر استار	خ استادبوم نبش میدان مهر	اعتماد	خ سید جمال روبروی دادسرا نبش کوچه لیاقت
دو سبب	انتهای کوی معلم نبش چهارراه پلیس	جوان	بلوار شهدا، نبش چهارراه اول شهربازی
تختی	خ تختی ۱۶ متری شهید کلاته	کاج	۳۲ متری شهدا مابین تقاطع دهخدا و استقلال
اسدی	خ انتهای طالقانی شرقی	یاس	میدان خرمشهر خ ولیعصر به سمت شهرک فرهنگیان
نخل زرین	خ میدان بار نرسیده به میدان	حافظ	خ نشاط نبش نشاط ۶
گلهای گلستان	شهرک گلستان جنب مسجد	دکه آفرینش	دکه نبش پارک آفرینش
علی (۳)	شهرک گلستان انتهای خ امیر کبیر	همت	کمربندی مدرس جنب کمیته امداد
استقلال	۳۲ متری شهدا تقاطع استقلال	قشلاقی	ویلاشهر میلان دوم پلاک ۴۸
ارحامی (۲)	نبش امام رضا ۳۲ روبروی شورای حل اختلاف	سلیمانی	شهرک امام خمینی (ره)
فرآورده مسعود	شریعتی نرسیده به چهارراه آتش نشانی	عابد	ویلاشهر خ مطهری ۲۴ پلاک ۶۰
سن پسن	صمدیه لباف نبش فرهادی ۱۱	گل یاس	کمربندی مدرس روبروی ترمینال
وینامینه	طالقانی غربی روبروی اداره برق	موعود	شهرک امام خمینی مقابل سه راهی
پارادایز	خ قیام - کوچه رضا شریفی	مهدی	۳۲ متری شهدا - نبش شهدای ۳
جردن	نبش طالقانی ۴۲	پژوهش	خ دانشگاه خ پژوهش
گلچین	امام خمینی غربی سر پل نیروگاه روبروی شرکت نفت	ذکریا	میدان بهداری - نبش نظامی ۱
شرافت	خ شریعتی جنوبی کوچه شهید ولی نژاد چهارراه اول	قیمت شکن	بلوار استقلال شمالی - نبش بلوار استقلال

نام سوپر: جوانی

آدرس: خ ۳۲ متری شهدا

نبش چهارراه اول نشاط

تلفن: ۳۲۲۶۲۶۵۹